

TOKAJ-HEGYALJA
EGYETEM

Iskola a határon

IV. Neveléstudományi és Neveléslélektani Konferencia

Gyermekkorai kutatások - Módszerek és
eredmények

Absztrakt- és programfüzet

ISKOLA A HATÁRON
Neveléstudományi és
Neveléslélektani Konferencia

Iskola a határon

IV. Neveléstudományi és Neveléslélektani Konferencia

Gyermekkori kutatások - Módszerek és eredmények

Absztrakt- és programfüzet

Szerkesztette:

Dr. Podlovics Éva – Kopasz Gáborné Geri Beáta – Dr. Toma Kornélia

Nyelvi lektor: Dr. Toma Kornélia

Angol nyelvi lektor: Dr. Podlovics Éva

ISBN 978-615-6482-16-7

Kiadja a Tokaj-Hegyalja Egyetem
3950 Sárospatak, Eötvös utca 7. <http://unithe.hu>

A kiadásért az Egyetem rektora felel.

Nyomdai munkák: Rapidnyomda.hu Kft.

Sárospatak, 2024

PROGRAM

Iskola a határon IV. Neveléstudományi és Neveléslélektani Konferencia Gyermekkori kutatások - Módszerek és eredmények 2024. május 16.

Helyszín: Sárospataki Református Hittudományi Egyetem Díszterme
Sárospatak, Rákóczi u. 1.

9.00-10.00 óra Regisztráció/Registration

10.00-10.15 óra Köszöntők. A konferencia megnyitása/Welcome
Speeches, Opening
Prof. Dr. Kéri Szabolcs rektor,
Tokaj-Hegyalja Egyetem
Dr. Toma Kornélia mb. intézetigazgató,
Tokaj-Hegyalja Egyetem Comenius Intézet

10.15-12.00 óra Plenáris előadások/Plenary sessions
Prof. Dr. Lukács Ágnes: A nyelvfejlődési zavar
rejtett jelensége a hétköznapi életben és a klinikai gyakorlatban
Prof. Dr. Kéri Szabolcs: A kritikus periódusok szerepe a tanulásban

12.00-13.00 óra Ebédszünet/Lunch break

13.00-15.00 óra Szekció-előadások/Session Chairs

15.00-16.00 óra Könyvbemutató – A Magyar Comenius Társaság legújabb
kiadványai/Book launch

16.00 óra Comenius emléktábla megkoszorúzása
(Hild tér)/The Comenius Memorial Plaque Wreathing Ceremony

Szekciók/Session Chairs

Szekció neve/Session Chairs	Időpontja/Time	Helyszíne/Room
Oktatás és nevelés	13.00-15.00 óra	Szemere 1/B
Gyógypedagógia, segítő nevelés	13.00-14.30 óra	SRHE Díszterem
Digitális és humán műveltség	13.00-15.00 óra	Szemere 2
Módszertan - Természettudomány	13.00-15.00 óra	Szemere 1/A
Languages and Methods of Fairy Tales and Exercises	13.00-14.00 óra	SRHE Bónis terem
Efficient Methods in the Educational Environment	13.00-15.00 óra	SRHE Rácz terem

Oktatás és nevelés

Szekcióelnök: Dr. Livják Emília (THE)

1. Bodnár Fruzsina (THE): A tanítói szerep az alfa generáció táboroztatásában
2. Dr. Livják Emília (THE): Koordináció, kontroll, mozgásszabályozás
3. Dr. Takács Tamara (NYE) Óvodapedagógusok szakmai elköteleződése a Baptista Szere-tetszolgálat Csicsergő Óvodájában
4. Hegedűs Gabriella (DE) Az angol nyelvű árnyékképzés és a szocioökonómiai háttér összefüggései
5. Major Enikő (DRHE, DE) A szülők otthoni gyermeknevelése, ahogy a pedagógusok látják
6. Major Enikő (DE) – Hegedűs Gabriella (DE) A szülői részvétel elősegítése az oktatásban: gyakorlatorientált módszerek a siker érdekében

Gyógypedagógia, segítő nevelés

Szekcióelnök: Kopasz Gáborné Geri Beáta (THE)

1. Dr. Erdei Róbert (ME) Az elektív mutizmus kezelési lehetőségei
2. Molnár Balázs (ME) Generációs jellemzők gyógypedagógus-jelölt hallgatók művészeti tevékenységeiben
3. Szabó Anita (KRE) Milyen mértékben feladatunk, vagy feladatunk-e az integráció során a szülők támogatása az intézményes nevelésben?
4. Kopasz Gáborné Geri Beáta (THE, EKKE NTDI) A tehetséggondozás hatása a tanulók teljesítményére egy kutatás tükrében

Digitális és humán műveltség

Szekcióelnök: Dr. Toma Kornélia (THE)

1. Csíkó Szilvia (SRKG) A digitális szövegértési kompetenciák hiánya és annak következményei a tantermen kívüli digitális munkarend idején és a POST-COVID időszakban
2. Dr. Fenyő Imre (DE) Okosóvoda honlapok Borsod-Abaúj-Zemplén megyében
3. Lehoczky Mária Magdolna: „A csudás történetektől nem kell félni”
4. Vincze Zsófia (DE) Kisebbségi nyelvi jogok és az erdélyi fiatalok attitűdjei
5. Dr. Galuska László Pál (KRE) A magyar gyermekirodalom születése
6. Dr. Toma Kornélia (THE) A zempléni térség mesekincse

Módszertan – Természettudományok

Szekcióelnök: Dr. Nagy György (THE)

1. Dr. Nagy György (THE) Mi kell a gyerekeknek?
2. Mata Emese (EKKE) Valóban változott a környezetismereti tartalmak tudásának mértéke a 3. osztályos tanulóknál?
3. Tóthné Dr. Kosztin Beáta (DRHE) A kertpedagógia lehetséges szerepe a nevelésben és az oktatásban
4. Dr. Mándy Tihamér (NYE) Fizika óvodásoknak és kisiskolásoknak
5. Dr. Tóth Zoltán (DE) Kisiskolások tudománnyal, energiaforrásokkal és egészséggel kapcsolatos tudásszerkezetének vizsgálata szóasszociációval
6. Simonyi Sándor Rajmond (EKKE) Természetföldrajzi tudás mérése 9. osztályban

Languages and Methods of Fairy Tales and Exercises

Szekcióelnök: Dr. Dabney-Fekete Ilona Dóra (DE)

1. Dr. Bárdos Dóra (KRE) Old hungarian fairy tales by baroness Orczy
2. Tajti Emma (EKKE) – Dr. habil. Hanák Zsuzsanna (EKKE) Creating a more inclusive approach in kindergarten using fable-based pedagogy
3. Thür Antal (EKKE NTDI) The relationship between physical parameters and academic performance

Efficient Methods in the Educational Environment

Szekcióelnök: Dr. Podlovics Éva (THE)

1. Dr. Podlovics Éva (THE) Teaching Ethics in the Primary Classroom
2. Rusli Nor Amalina (DE HTDI) A comparative analysis of Technical and Vocational Education and Training (TVET) for needs students in Malaysia and Hungary
3. Miranda Hesti (DE HTDI): Student experience's on community service programs (KKN) in border regions
4. Meyly Kheng (DE HTDI): Implementing an education model focused on learners in online English teacher training: an investigation into peer teaching in Cambodia conducted through teacher research.
5. Faroughi Fatemeh (DE HTDI): Reggio Emilia approach, early childhood education and cultural diversity.

BODNÁR FRUZZSINA

Tokaj-Hegyalja Egyetem

A TANÍTÓI SZEREP AZ ALFA GENERÁCIÓ TÁBOROZTATÁSÁBAN

Kulcsszavak: sporttáborozás, mintatanterv, tanítóképzés

Fontos kérdés, hogy felkészítjük-e a jövő tanítóit az alfageneráció táboroztatására? Az előadás és a tanulmány célja, hogy feltárja a magyar egyetemek tanítóképzésében szereplő sporttáborozási kurzusok jelenlétét és változásait a mintatantervekben, elsősorban a testnevelés választott műveltségterületen, de az alapképzésben szereplő táborozás kurzusait is szem előtt tartva. Az adatok egy elektronikus dokumentumelemzés során kerültek feltárásra, ahol 16 magyar egyetem mintatanterveit vizsgáltam, figyelembe véve a sporttáborozás oktatásban betöltött szerepét és fontosságát. Az adatok elemzése során megfigyelhető, hogy nem minden intézményben szerepel a sporttáborozás kurzus, nem is volt, vagy az idők során kikopott a mintatantervekből, és a továbbiakban is csökkenő tendenciát mutat. A kutatás eredményei alapján megállapítható, hogy az alfageneráció táboroztatására vonatkozó képzések és kurzusok hiányoznak a legtöbb tanítóképző intézmény mintatantervéből. A kutatásom végére arra a következtetésre jutottam, hogy elvárjuk leendő pedagógusainktól a táboroztatás ismeretét, de a képzés során nem készítjük fel őket arra, hogy eredményesek legyenek ezen a területen. A tanulmány további kutatási irányokat is javasol annak érdekében, hogy felmérje az okokat és megoldásokat arra vonatkozóan, hogyan lehetne hatékonyabban felkészíteni a tanítókat a táboroztatásra.

CSIKÓ SZILVIA

Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma

**A DIGITÁLIS SZÖVEGÉRTÉSI KOMPETENCIÁK HIÁNYA ÉS ANNAK
KÖVETKEZMÉNYEI A TANTERMEN KÍVÜLI DIGITÁLIS MUNKAREND
IDEJÉN ÉS A POST-COVID IDŐSZAKBAN**

*Kulcsszavak: digitális oktatás, digitális munkarend, COVID,
pandémia*

A COVID-19 tapasztalatainak feldolgozása szempontjából fontos a digitális átállás sikerességének, illetve a digitális írástudás hiánya következményeinek feltárása az oktatási intézményekben. Az új munkarend az infrastruktúra és a digitális kompetenciák tekintetében is különleges helyzetet eredményezett, az intézményekben különböző megoldásokat hozott és eltérő megküzdési stratégiákkal járt. Kutatásom témája annak vizsgálata, hogy melyek voltak ezek és mennyire voltak hatékonyak.

Ahol a pedagógusok digitális kompetenciája alacsonyabb volt a tantermen kívüli oktatási rend bevezetésekor, a diákok részéről a tanulás felszínesebbé vált, kevesebb volt a tanulásra fordított idő, kevésbé mozdult el a tantárgyközi kapcsolatok felé, az értékelés pedig nem a formatív, hanem a szummatív irányba tolódott el. A negatív hatások közé sorolhatjuk a társas-szocializációs hatások elmaradását, illetve a tanulási nehézségekkel küzdő, sajátos nevelési igényű gyerekek számának növekedését. Utóbbiban szerepet játszott a digitális írástudás tekintetében hiányossággal küzdő, otthon dolgozó, vagy épp munkája elvesztése miatt aggódó szülő, valamint a megfelelő tanulási környezet, az önirányított tanuláshoz szükséges képességek, illetve az infrastruktúra hiányosságai. Ezeket a tanulókat érzékenyebben érintette a digitális munkarendre való átállás, kevésbé sikerült őket elérni és bevonni a tanulási-tanítási folyamatba, nőtt a digitális szakadék körükben.

Magyarországon a COVID-19 világjárvány előtt az óvodákban nem volt bevett a digitális eszközhasználat. Azok az óvodások, akik korábban már találkoztak különböző oktatási robotokkal, táblagépekkel vagy interaktív táblákkal, alsó tagozatos diákként jobban reagáltak a pandémia kihívásaira. Azokban az intézményekben, ahol a pandémia előtt is támogatták a kísérletezést, a közösséget, és volt hosszútávú vízió, ott a szervezeti tanulás folyamatain keresztül hatékonyabban tudták támogatni a digitális megoldások használatát.

2020 márciusában még a tananyag átadására, a tanulók passzív befogadására szolgáló eszközök domináltak, szummatív értékeléssel. Egy évvel később már olyanok, amelyekben erőteljesebben megjelent az aktivizáló hatás. Összességében a pandémia segített a digitális pedagógiai innovációk keletkezésében, terjedésében, a digitális technológiák felhasználásában, a módszertani, digitális írástudási ismeretek fejlesztésében, időnként azonban ambivalensen. Az újonnan szerzett ismeretek (pl. platformok) és készségfejlesztés (digitális kompetenciák, problémamegoldó készség) mellett számos kihívással kellett megküzdeni.

Dr. BÁRDOS DÓRA

Károli Gáspár Református Egyetem

OLD HUNGARIAN FAIRY TALES BY BARONESS ORCZY/

ORCZY EMMA MAGYAR TÜNDERMESÉI

Keywords: tale, fairy tale, Emma Orczy

Baroness Emmuska Orczy was born in Hungary, but became famous and popular as an English writer. Her best-known hero is Sir Percy Blakeney, the protagonist of her most famous, historical adventure novel, *The Scarlet Pimpernel*. The subsequent *Pimpernel*-stories later resulted a long series of books. However Orczy also wrote mysteries, including innovative armchair-detective short stories, essays and books specifically about modern female heroines. Many silent movies, sound movies, stage plays and musicals have been based on her most successful works. It can be said that even today she is a widely read author in the English-speaking world, yet her books are relatively unknown in Hungary. This is particularly interesting because her first published work was *Old Hungarian Fairy Tales*, a collection containing eight Hungarian tales. Thanks to its new editions and the internet, this is still one of the most easily accessible collections of Hungarian folktales in English. However, only a significantly revised version of the volume is available in Hungarian, which is more than one hundred and twenty years old, and it is also known to very few people. In my presentation and study, I focus on this volume of folk tales by Emma Orczy. Continuing my previous research, I examine to what extent these works are typical Hungarian fairy tales or folk tales, whether Orczy can be considered their author or their adapter, and what their most important characteristics are. I analyze two stories, *Uletka* and the *White Lizard* and *That's Not True*, in detail. The tale *Uletka* and its adaptation (translation) into Hungarian vividly illustrate the unique features of Emma Orczy's fairy tales. The other tale – the only one in this special collection – shows a strong resemblance to well-known and popular Hungarian folk tales. I believe these tales could also be utilized in English language teaching in Hungary.

Báró Orczy Emma Magyarországon született, de angol íróként vált híressé és elismertté. Legismertebb hőse Sir Percy Blakeney, híres történelmi kalandregényének, *A Vörös Pimpernelnek* (*The Scarlet Pimpernel*) a főszereplője. A róla a későbbiekben született további történetek hosszú könyvsorozatot eredményeztek. Ám

Orczy Emma írt krimiket, köztük újító, armchair-detektívstorikat, esszéket, s olyan könyveket is, amelyek kifejezetten modern női főszereplőkről szólnak. Legsikeresebb munkáiból számos némafilm, hangosfilm, színdarab és musical született. Elmondható, hogy napjainkban is széles körben olvasott szerző angol nyelvterületen: Magyarországon azonban kevesen ismerik a könyveit. Ez annál is érdekesebb, mivel első megjelent kötete a Régi magyar tündérmesék (Old Hungarian Fairy Tales) volt, egy olyan gyűjtemény, amely nyolc magyar mesét tartalmazott. Köszönhetően kiadásainak és az internetnek, ma is ez az egyik legkönnyebben elérhető magyar népmesegyűjtemény angol nyelven. Magyarul azonban csak egy több mint százhusz éves, jelentősen átdolgozott változata elérhető, s ezt is rendkívül kevesen ismerik. Előadásomban és tanulmányomban Orczy Emma e népmesekötetével foglalkozom. Korábbi kutatásaimat folytatva azt vizsgálom, mennyiben tipikus magyar mesék vagy népmesék ezek a művek, mennyiben tekinthető Orczy Emma az írójuknak, illetve az átdolgozójuknak, melyek a legfontosabb sajátosságaik. Külön elemzek két történetet, az Iluska a kilenc törpéknél (Uletka and the White Lizard) és az Az már nem igaz! (That's Not True) című meséket. Az előbbi és magyarra történt átdolgozása esetében ugyanis jól szemléltethetők az Orczy Emma-féle mesék különlegességei. Az utóbbi pedig – egyetlenként a kötetből – kifejezett rokonságot mutat ma is ismert, kedvelt magyar népmesékkal. Úgy vélem, ezeket a történeteket a magyarországi angol nyelvoktatásban is fel lehetne használni.

Dr. ERDEI RÓBERT

Miskolci Egyetem

AZ ELEKTÍV MUTIZMUS KEZELÉSI LEHETŐSÉGEI

Kulcsszavak: (sz)elektív mutizmus, szorongás, kognitív viselkedésterápia, játékterápia, esetkezelés

Előadásom keretein belül az elektív mutizmus oki hátterét, prevalenciáját és kezelési lehetőségeit tekintem át angol nyelvű szakirodalmakra és a saját szakmai gyakorlatomból származó esettanulmányokra alapozva. Az elektív mutizmus ugyan kevés gyermeket érint, de a probléma specifikussága és különböző kontextusokra gyakorolt hatása miatt különösen érdemes foglalkoznunk vele. Bemutatom a probléma szorongással összefüggő hátterét, a nevelési-oktatási intézményekben jelentkező problémákat a zavarral összefüggésben. Az elektív mutizmus kezelésének módszerei közül említésre kerülnek a kognitív viselkedésterápia különböző módozatai, mint például a kontingenciakezelés, a stimulusok halványítása. Ezen túlmenően a játékterápiás megközelítés, a családterápia is bemutatásra kerülnek. A különböző terápiás megközelítések hatékonyságát is vizsgálom, különös tekintettel a kezelések hosszú távú hatásaira. A rendelkezésre álló eredmények közül igyekeztem olyanokat válogatni, amelyek a hatékonyságvizsgálatot is elvégezték. A mutizmus kezelésének módozatait nem csak elméleti szempontból és kutatási eredményekre alapozva ismertetem, hanem a saját eseteimet is bemutatom. Három gyermek példáján keresztül bemutatom, hogy az elektív mutizmusban érintett gyermekek milyen sokfélék lehetnek és milyen különböző háttérrel rendelkezhetnek. Nagyon komoly eltérések voltak megfigyelhetők a gyermekek terápiás folyamatában, az elért eredményekben, illetve a szülőkkel és a nevelési-oktatási intézményekkel való együttműködés lehetőségeiben is. Az elektív mutizmus saját tapasztalataim alapján és a vonatkozó szakirodalom áttekintése szerint is kezelhető, még ha nem is könnyen kezelhető problémát jelent.

FAROUGHI FATEMEH
University of Debrecen

**REGGIO EMILIA APPROACH, EARLY CHILDHOOD EDUCATION
AND CULTURAL DIVERSITY**

Keywords: multicultural diversity, nursery education, Reggio Emilia approach, UAE

Although the term “culture” is a controversial term and there is no unified meaning that is accepted by all, societies deal with culture in every aspect of day-to-day life and interactions. The dilemma of how to introduce or accept a culture or cultural norm in a society, especially a

society that is regarded as multicultural, is felt more intensely. Within international schools and specifically, in the multicultural society of countries such as the United Arab Emirates, this cultural diversity is clearly visible. On the other hand, the world-known and famous Reggio Emilia approach which has been successful in numerous Western countries has found its way to pre-primary education in the UAE. This paper will look into the implementation of the Reggio

Emilia approach in the culturally diverse society of the UAE compared to Italy and other Western countries. The aim is to see if the important aspects of the Reggio Emilia approach such as teachers as researchers, children as citizens with rights, the role of the environment, curricula as long-term projects and finally, parents as partners in education enterprise, are indeed implemented in the Reggio Emilia nurseries in the UAE. Or could it be the case that due to the cultural diversity of the UAE this implementation in its full and exact sense is not possible and nurseries in the UAE are only inspired by the approach?

Dr. FENYŐ IMRE
Debreceni Egyetem

OKOSÓVODA HONLAPOK BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYÉBEN

Kulcsszavak: OkosÓvoda, honlap, digitális arculat

Kutatásunk annak az átalakulásnak dokumentációja és elemzése, mely a magyarországi óvodák egyik legnagyobb lemaradását igyekszik pótolni: a digitális arculat megjelenítése terén mutatott hiányosságait. Ma már evidenciaként kezeljük azt a megállapítást, hogy a szülőkkel való kapcsolattartás lényeges, sőt elengedhetetlenül fontos elemei, digitális csatornái az intézményi honlapok. A széleskörű elérhetőség, az információtovábbítás sebessége, a megjelenített információ egységessége, általános érvénye és hitelessége az intézményi honlapok alkalmazásával maximalizálható. Hazai nevelési intézményeink igyekeznek is élni ezzel a megjelenési és információmegjelenítési lehetőséggel, de éppen az óvodák ezen a téren nem állnak jól. Kutatásunkban igyekszünk egyrészt általános érvényű értékeléseket megfogalmazni az óvodák online megjelenési formáival kapcsolatban, valamint igyekszünk klasztereket, halmazokat képezni a digitális arculat tartalma és minősége alapján. A kutatásunk során meghatározásra került egyik halmazt az OkosÓvoda program kapcsán 2022. december 31-ig létrehozott honlapok jelentik. Ez a program évi 100 óvoda (illetve 2021 óta bölcsődék) számára teszi lehetővé, hogy pályázati formában honlapkészítési támogatást nyerjenek el. A nyertes intézmények a moduláris honlapok elkészítése mellett infrastrukturális elemeket (tárhely, domain név), továbbá munkatársi felkészítést is kapnak a honlapok üzemeltetésére, frissítésére, tartalommal való feltöltésére.

Előadásunkban bemutatjuk a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei nyertes OkosÓvoda pályázók honlapjait, majd dokumentumelemzés és tartalomelemzés segítségével elemezzük ezeket az általunk kiemelt szempontok (megjelenés, esztétikai elemek, kezelhetőség, informativitás, tartalom) alapján. Kutatásunkban 36 pályázó óvoda honlapjának összehasonlító elemzésére vállalkozunk. A honlapokat ebben az esetben a nevelési intézmények digitális dokumentumaiként értelmezzük, kezeljük. Tekintettel azonban a dokumentumok sajátos működési módjára, kutatásunkban túllépünk a szokásos metodológiai megközelítéseken, s modern szakirodalom (pl. Peterson, R. - Olney, I. 2009) alapján, a honlapelemzés újkeletű, piaci megközelítésmódjait is érvényesítjük. A megközelítések a következők: Megtanulhatóság (Learnability); a Hatékonyság (Efficiency); a Megjegyezhetőség (Memorability); a Hibák (Errors); és az Elégedettség (Satisfaction) dimenzióinak vizsgálata. Összehasonlító elemzésünk a halmaz elemein belüli és azon kívüli elemzési eljárásokat is alkalmaz.

Dr. GALUSKA LÁSZLÓ PÁL
Károli Gáspár Református Egyetem

**A MAGYAR GYERMEKIRODALOM SZÜLETÉSE/
THE BIRTH OF THE HUNGARIAN FAIRYTALE LANGUAGE**

Kulcsszavak: gyermekirodalom, magyar gyermekirodalom, magyar mesei nyelv

A magyar gyermekirodalom viszonylag későn kezdett kibontakozni: az 1830-as évektől. Intézményrendszere nem volt, és nyelvhasználata ingadozott. Legfontosabb képviselője Benedek Elek volt, aki a népmesék nyelvét alakította át sajátos módon, a tájszólás és az irodalmi nyelv ötvözése által. Először mesegyűjtőként, majd meseíróként tevékenykedett, és egy néprajzi vita hatására fordult teljes egészében a gyermekirodalom felé. Egyre tudatosabb kultúraszervező tevékenységet folytatott, nemcsak mint szerző, hanem mint lapszerkesztő is. Munkája eredményeképpen született meg a magyar mesei nyelv, amely szinte máig ható érvénnyel működik. Móra Ferencről Tordon Ákoson át egészen Lázár Ervinig hat az öröksége. Előadásunkban és dolgozatunkban ezt a folyamatot követjük végig.

Hungarian children's literature began to develop relatively late: from the 1830s. It had no institutional system and its use of language fluctuated. Its most important representative was Elek Benedek who transformed the language of folktales in a special way by combining landscape and literary language. He first worked as a fairy tale collector and then as a story writer, and as a result of an ethnographic debate, he turned entirely to children's literature. He became more and more conscious of organizing culture, not only as an author, but also as a newspaper editor. As a result of his work, the Hungarian fairy tale language was born, which is still valid today. From Ferenc Móra to Ákos Tordon all the way to Ervin Lázár, his legacy is felt. In our thesis, we follow this process throughout.

MIRANDA HESTI
University of Debrecen

**STUDENT EXPERIENCE'S ON COMMUNITY SERVICE PROGRAMS
(KKN) IN BORDER REGIONS**

Keywords: Indonesian community support programs, compulsory university course, enriching experience, raising educational standards

Community service is a pedagogical program (Furco 1996, Kolb & Fry 1974, Bekkers 2009, Vonk 2011 etc.). Generally, community service is unpaid work done by a person to give benefit to the community through any form of service (Furco 1996). In Indonesia, community service is a compulsory course that every university student in higher education needs to register for. In Indonesia, community service, called Kuliah Kerja Nyata (abbreviated as KKN), was done during their study period. This community service activity is done with a group from a different study program. Furthermore, each university had its own partnership to send its students to different regions, including border regions. In this presentation, we present an explanation of the community service program in Indonesia and analyse the students community service experience in the border areas. We present a literature review related to student community service. Through this paper, we provide an understanding of the community service in Indonesia that aims to improve education quality in the isolated areas of Indonesia. We found out that students gained benefits beyond their university's theory from their experience during their community service program.

HEGEDŰS GABRIELLA

Debreceni Egyetem

AZ ANGOL NYELVŰ ÁRNYÉKOKTATÁS ÉS A SZOCIOÖKONÓMIAI HÁTTÉR ÖSSZEFÜGGÉSEI

Kulcsszavak: árnyékoktatás, magánnyelvoktatás, angol nyelvtanulás, társadalmi-gazdasági háttér, kulturális tőke

Az árnyékoktatás jelensége (Bray 1999), melynek kutatása egyenlőtlenségeket okozó hatása miatt elengedhetetlen, kihívások elé állítja társadalmunkat. Míg a nemzetközi szakirodalom (Bray 2007, Entrich 2018, Gordon Győri 2006) bőséges betekintést nyújt az árnyékoktatás különböző típusaiba, addig az angol nyelvű magánoktatást, mint akadémiai tárgyat illetően jelentős hiányosságok mutatkoznak mind a nemzetközi, mind a hazai kutatásokban. Jelen kvantitatív kutatásunk (N=1010) célja, hogy rávilágítson az angol nyelvi magán nyelvtanfolyamok és az abban résztvevő családok szocioökonómiai háttere közötti összefüggésekre Magyarország egy hátrányos régiójában. Az adatokat valószínűségi mintavétellel gyűjtöttük 31 északkelet-magyarországi gimnáziumból. Eredményeink azt mutatják, hogy az anyák legmagasabb iskolai végzettsége hatással volt gyermekeik magánnyelvoktatásban való részvételére, mivel a magasabb kulturális tőkével rendelkező családok gyermekei nagyobb valószínűséggel vettek részt árnyékoktatási lehetőségekben, mint az alacsonyabb kulturális tőkével rendelkező családok gyermekei. Emellett az iskola összetétele is hatással volt a nyelvtanulók magánnyelvoktatásban való részvételére, mivel a magasabb társadalmi-gazdasági (SES) összetételű gimnáziumokban tanuló diákok nagyobb arányban voltak jelen a magánnyelvoktatásban, mint az alacsonyabb SES összetételű gimnáziumban tanuló társaik. Kutatásunk hangsúlyozza az alacsonyabb végzettségű anyák aktív bevonásának jelentőségét gyermekeik oktatásába, a társadalmi egyenlőtlenségek mérséklésének eszközeként.

KOPASZ GÁBORNÉ GERI BEÁTA

Tokaj-Hegyalja Egyetem

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Neveléstudományi Doktori Iskola

**A TEHETSÉGGONDOZÁS HATÁSA A TANULÓK TELJESÍTMÉNYÉRE
EGY KUTATÁS TÜKRÉBEN**

Kulcsszavak: tehetség, kiemelten tehetséges gyermek/tanuló, kiemelt figyelmet igénylők, tehetséggondozás, hátrányos helyzet

A kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekekhez, tanulókhoz hasonlóan kiemelt figyelmet igényelnek. Tehetséges tanulók az ország leghátrányosabb helyzetű térségében, járásában is vannak. Egy – a Cigándi Járásban elvégzett – kutatás során arra szeretnék rávilágítani, hogy a tehetséggondozásnak a leghátrányosabb helyzetű régiókban is van létjogosultsága. A tehetségek felfedezése, felkarolása és gondozása azonban nem csak az iskolák, alapfokú művészeti iskolák, sportegyesületek feladata. Minden köznevelési intézmény szerepvállalása nélkülözhetetlen. A pedagógiai szakszolgálatok mint köznevelési intézmények is aktívan részt vesznek benne. Elsősorban a tehetségdiagnosztika által, de a tehetségfejlesztő csoportok működtetése révén is. A célzott diagnosztikának és beválogatásnak köszönhetően nem csupán a kiváló iskolai teljesítményt nyújtó tanulók kerülhetnek be a tehetségcsoportokba.

A kutatás során a tehetségdiagnosztikai eredmények, majd a gondozást követő folyamatdiagnosztikai mérések alapján arra keressük a választ, hogy milyen változásokat indít el a tanulók teljesítményében a célzott fejlesztés. A Renzulli- és a Czeizel-féle tehetségmodelleket felhasználva szeretnénk igazolni azon feltételezéseinket, hogy a szociokulturálisan hátrányos helyzetű térségekben és rétegekben még nagyobb jelentősége van a szervezett tehetséggondozó programoknak, amelyek nem csupán a szabadidő hasznos eltöltését szolgálják, de erősen formálják a tanulók személyiségét és hatással vannak a tehetség összetevőiként szolgáló kreativitásukra, motivációjukra, valamint iskolai teljesítményükre is. Szeretnénk felhívni a figyelmet az alulteljesítő és a rejtőzködő tehetségekre. Jelen előadásban a kutatásom részeredményeit szeretném ismertetni, valamint a további kutatási irányaimat kívánom bemutatni.

Dr. LIVJÁK EMÍLIA
Tokaj-Hegyalja Egyetem

KOORDINÁCIÓ, KONTROLL, MOZGÁSSZABÁLYOZÁS

*Kulcsszavak: mozgáskoordináció,
mozgásszabályozás, végrehajtó funkciók*

A családok életmódja, a környezeti változások, az inaktivitás miatt számos alapvető tevékenység hiányzik a kisgyerekek életéből, amelynek következménye a különböző képességek fejlődésének elmaradása, a későbbiekben pedig az iskolai beválás nehézsége.

A magasszintű kognitív folyamatok végrehajtása során szükség van a viselkedéses célreprezentáció és tervezés, a beállítódás fenntartása, egyéb késztetések kontrollja, téves válasz gátlása, a szerialitás, folyamatos monitorozás, kognitív flexibilitás és akaratlagos figyelemkontroll szabályozására. Ha ez a szabályozás nem a prefrontális kéreg irányítása alatt működik, hanem mélyebb agyi funkciók irányítják, akkor a végrehajtás váratlan, kiszámíthatatlan eredményeket hoz (Diamond, 2016).

A mozgásvégrehajtás sikeressége kihat a gondolkodás szerveződésére is. A gyermekek fundamentális mozgásos lehetőségeinek korlátozottsága nagy károkat okozhat. Az egyensúlyrendszer inaktivitása, a test kétdimenziós működése nehezíti a szenzomotoros integrációt.

Az elmúlt években a nemzetközi szakirodalomban egyre több tanulmányt találhatunk a végrehajtó funkciók témájában. A mai napig nincs jól körülhatárolható fogalma, valószínűsíthetően a téma interdiszciplinaritása miatt. A végrehajtó funkció egy gyűjtőfogalom, amely a kognitív folyamatok és a tudatos cselekvés kapcsolatát vizsgálja gyermekkortól egészen idős korig (Józsa és Józsa 2018).

Napjainkban a nagyszámú és egyszerre fellépő ingerhalmaz nehézséget jelent a gyermekek számára a feladatok végrehajtása során, problémát jelenthet az elmulasztott figyelem, a fókuszálás szempontjából is.

Az előadásban szó esik arról, hogy milyen módon segíti az óvodai mozgásfejlesztés a végrehajtó funkciók fejlődését.

LEHOCZKY MÁRIA MAGDOLNA
Károli Gáspár Református Egyetem
Pécsi Tudományegyetem „Oktatás és Társadalom”
Neveléstudományi Doktori Iskola

„A CSUDÁS TÖRTÉNETEKTŐL NEM KELL FÉLNI”

*Kulcsszavak: valláspedagógia, vallástanítás, hitre nevelés, szentírás,
bibliai történetek*

Hegymegi Kiss Áron (1845-1908) valláspedagógiai koncepciója a bibliai történetek tanítási módjáról a pataki alma mater több fiát is adta a nagykőrösi tanítóképző felvirágoztatására. Egyikük éppen a plántáló Szigeti Warga János (1804–1875), másikuk a tanítók tanítójának is nevezett Hegymegi Kiss Áron, aki rendkívül fiatalon – meghívás után – vette át a stafétát 1870-ben: 25 évesen került a képző élére.² A hármas – tanító, lelkipásztor, jogász – végzettségű ifjú e tisztségben töltött éve alatt tanítványai javát munkálva írta meg „A protestáns népiskolai vallástanítás módszertana” című vezérkönyvét, mely egyúttal a Kolozsvárott megszerzett pedagógiai doktorátusának disszertációja volt, s amely jelen előadásom legfontosabb forrása. Ebben megállapította és megerősítette, hogy a „népiskolai vallástanítás alapja a bibliai történetek, a történeti alak legjobban megfelelően a gyermeki felfogásnak.”³

1 Kiss Áron: A protestáns népiskolai vallástanítás módszertana. Tanítóképezdek s népisk. tanítók számára. Pest, 1879, 49.

2 Galgóczy Károly: Nagy-Kőrös város monographiája régi és ujkori ismertetés. A magyar nemzetnek 1896-iki évezredes ünnepe alkalmából. Nagy-Kőrös város közönsége, Budapest, 1896, 398-399.

3 Kiss, i. m. 26.

Így koncepciójában nem csupán a hitre nevelés teológiai alapvetéseit mutatta be, hanem figyelmet fordított az életkori sajátosságokra is, és a különböző életkori fokozatokra tette meg módszertani ajánlásait. „Kétségtelenül igen nagy az a haszon, mely a bibl.[iai] történetek tanításával jár”⁴ – állapította meg, melyet ma sokoldalú személyiségfejlesztésnek nevezünk, hiszen a narrativitás, különösen a bibliai történetek elbeszélése a vallásos érzelmek mellett a sokrétű értelmi fejlesztést is szolgálja. Koncepciójában további ajánlásokat tett a bibliai történetek elbeszélésének didaktikai céljaira, a koncentrikus bővítés lehetőségeire, a vallástanító bátorítására úgy az értékes, jellemformáló történetek kiválasztására nézve, mint a hit- és erkölcs-tan óra megtervezésének lépéseire a szentírási szöveg elemzésétől (elementarizálástól) kezdve a jó elbeszélés (storytelling) módjára. A leendő vallástanárokat nemcsak ezen „csudás történetek” előadására biztatta, hanem a szakkönyvön folyton átüt a Szerző bátorító attitűdje, elkötelezettsége, tanítványai előtti vezérfény volta, aki maga is vallotta: „Szeretjük a Bibliát...”⁵

4 i. m. 49.

5 i. m. 48.

Dr. MÁNDY TIHAMÉR
Nyíregyházi Egyetem

FIZIKA ÓVODÁSOKNAK ÉS KISISKOLÁSOKNAK

Kulcsszavak: fizikai jelenség, fizikai fogalom, megfigyelés, kísérlet

A természetben lejátszódó fizikai jelenségekre már óvodáskorban felfigyelnek a gyermekek. Az óvodapedagógusok és a tanítók feladata ezen a téren szakszerűen elmagyarázni a megfigyelt eseményeket, kielégítő válaszokat adni a felmerülő kérdésekre. Jelen előadásban és tanulmányban néhány alapvető fizikai jelenséget és fogalmat vizsgálunk meg gyerek-, illetve pedagógus szemmel. Ezek a tömeg, súly, súlypont, egyensúly, súlytalanság. A fő cél: bemutatni, hogyan lehet a gyerekek számára érthetően és főleg érdekesen prezentálni az említett fogalmakat. Az elméleti háttér feltárása mellett az előadás során bemutatásra kerülnek egyszerű kísérletek, melyek a gyermekek számára látványossá és érthetővé teszik a vizsgált fogalmakat, jelenségeket. Fontos szempont, hogy a bemutatott kísérletek egyszerű hétköznapi eszközökkel legyenek megvalósíthatók. Továbbá ne igényeljenek szakszerű felkészültséget, kísérletezési tapasztalatot. A kísérletek kiválasztásánál elsődleges helyen szerepelt a hatásosságuk. Ezzel felkelthető a gyermekek kíváncsisága és érdeklődése a természet, és ezen belül a fizika megismerése iránt.

MEYLY KHENG

University of Debrecen

**IMPLEMENTING AN EDUCATION MODEL FOCUSED ON LEARNERS
IN ONLINE ENGLISH TEACHER TRAINING: AN INVESTIGATION
INTO PEER TEACHING IN CAMBODIA CONDUCTED THROUGH
TEACHER RESEARCH**

Keywords: peer teaching in teacher training, shifts in the teacher's role and profession, COVID-19

The perception of teacher identity is significantly influenced by the educational system of a specific country and the methodologies employed in teaching. The teacher training program within an education system plays a crucial role in nurturing a positive professional teacher identity among trainees. In Cambodia, the education system has traditionally favoured a teacher-centred approach across all levels, from primary to tertiary education. However, the transition to online learning during the COVID-19 pandemic exacerbated this teacher-centric approach, potentially leading to a crisis in teacher professional identity. To tackle this issue, I initiated an action research project aimed at fostering a positive professional identity among teacher trainees. This project focused on redesigning the final year of the English teacher education course in School and Society. To shift away from the traditional teacher-centred curriculum, I replaced all lectures in the latter part of the semester with peer teaching sessions. The research employed a qualitative approach, utilizing class recordings, observation logs, and data gathered from students' reflective journals (N=27) and a focus group (N=4) to assess the impact of this innovation. In this presentation, I will discuss the underlying principles guiding this innovation and its effects on the development of teacher trainees' professional identities. The findings indicate that (1) exposure to peer teaching over time helps teacher trainees in identifying their professional selves, and (2) my first-hand experiences in introducing learner-centred peer-teaching sessions in a teacher training environment.

MAJOR ENIKŐ

Debreceni Református Hittudományi Egyetem

Debreceni Egyetem

**A SZÜLŐK OTTHONI GYERMEKNEVELÉSE, AHOGY
A PEDAGÓGUSOK LÁTJÁK**

Kulcsszavak: szülői nevelés, otthoni gyermeknevelés, szülői bevonódás

Előadásunkban a szülői bevonódás különböző aspektusait vizsgáljuk, amelyek lehetővé teszik a szülők és pedagógusok közötti együttműködést. Epstein (2001) hat dimenzióját felhasználva elemezzük, hogy milyen tényezők befolyásolják az otthoni gyermeknevelés szülői feladatait. Kutatásunkat a MTA-DE-Családok és Tanárok Kooperációja Kutatócsoporttal végeztük, amit a Magyar Tudományos Akadémia Közoktatás-fejlesztési Kutatási Programja támogatott. Kvalitatív kutatásunk három tiszántúli vármegyében – Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar és Borsod-Abaúj-Zemplén – zajlott, ahol magas arányban található hátrányos és halmozottan hátrányos (Garami, 2020) tanulói kompozícióval rendelkező iskolák. Az alapsokaságot az itt működő általános és középiskolák pedagógusai alkották a fenntartói szektorok összeségéből. A mintavétel többlépcsős és rétegzett volt, ahol az iskolák eredményességét és a szülői bevonódást összekapcsoltuk a társadalmi háttérrel. Az interjúkat 2021 őszén készítettük, 45 félig strukturált interjút rögzítve, melyek átlagosan 68 percesek voltak, melyek közül most a 31 általános iskolai pedagógussal felvett interjúkkal foglalkozunk. Az interjúk elemzését az epsteini hat dimenzió alapján végeztük, kiemelve a szülői nevelés szegmensét. A szöveges anyagokat többszöri átolvasás után egyszerű kézi kódolással dolgoztuk fel, majd az axiális és szelektív kódolást gépi szoftver (Atlas.ti) segítségével végeztük. Az eredmények azt mutatják, hogy leginkább a családok rossz szocioökonómiai helyzete nehezíti meg az otthoni gyermeknevelés hatékonyságát. Kutatásunk hangsúlyozza a szülők támogatásának fontosságát a gyermeknevelés területén.

MAJOR ENIKŐ – HEGEDŰS GABRIELLA

Debreceni Egyetem

**A SZÜLŐI RÉSZVÉTEL ELŐSEGÍTÉSE AZ OKTATÁSBAN:
GYAKORLATORIENTÁLT MÓDSZEREK A SIKER ÉRDEKÉBEN**

Kulcsszavak: szülői szerepvállalás, tudatosság, kommunikáció, együttműködés, szülői közösségi szerepvállalás

Azokat a szülői tevékenységeket, amelyek mind kognitív, mind nem kognitív módon támogatják gyermekük tanulását és fejlődését, a szakirodalom szülői bevonásnak nevezi (Jeynes, 2007; Hill és Tyson, 2009). A szülők bevonásának hiánya jelentősen befolyásolhatja a tanulók tanulmányi eredményeit, mivel a szülők döntő szerepet játszanak gyermekeik tanulásának és fejlődésének támogatásában, mind az elsődleges, mind a másodlagos szocializációs szintéren. Aktív szülői szerepvállalás nélkül a tanulók nélkülözhetik a tanulmányi sikerhez szükséges alapvető támogató rendszereket, útmutatást és megerősítést. Kvalitatív vizsgálatunk (N=45) – amely többlépcsős, rétegzett mintavételt és manuális tartalomelemzést alkalmaz – célja, hogy feltárja a pedagógusok tudatosságának mértékét a szülők iskolai életbe való bevonásával kapcsolatban, valamint a kommunikációt fokozó hatékony stratégiákat. Az iskola, a tanárok és a szülők közötti kapcsolattartásra irányuló kutatásunkat Észak-Magyarország egy gazdaságilag hátrányos helyzetű térségében (Garami, 2020) végeztük, ahol magas a munkanélküliségi ráta, ami komoly kihívást jelent a munkalehetőségek biztosításában. A kutatás eredményei rámutatnak arra, hogy a szülők, tanárok és diákok közötti hármas szövetség előmozdítása létfontosságú az oktatási intézményeken belüli kommunikáció és együttműködés fokozása szempontjából.

Emellett hangsúlyozzuk, hogy a kapcsolati kommunikáció – akár személyes, akár online formában – és a közösségi események kulcsfontosságúak az együttműködés erősítésében, ami hozzájárul a tanulók általános oktatási tapasztalatainak és eredményeinek javulásához.

**VALÓBAN VÁLTOZOTT A KÖRNYEZETISMERETI TARTALMAK
TUDÁSÁNAK MÉRTÉKE A 3. OSZTÁLYOS TANULÓKNÁL?**

Kulcsszavak: környezetismeret, tudásmérés, tudásszint, NAT

A környezetismeret tantárgy óraszám folyamatosan csökken a közoktatásban, amelyet a Nemzeti Alaptanterv más tantárgyakba való beintegrálással próbál pótolni (NAT, 2020; Kerettanterv, 2020). Az óraszám csökkenés nagy változást hozott magával az általános környezetismeret tanításában. A tananyag összeprézelődött a 3-4. osztályra, de a megtanítandó fogalmak döntő része megmaradt. A kutatás során szeretnénk volna választ kapni arra a kérdésre, hogy a beintegrálás során mennyire valósul meg a tantárgyi tartalom hiánytalan átadása, jobb eredmények mutatkoznak-e meg a kitöltött mérőlapon. A környezetismeret mérőlap több témakört is érint, a feladatok a kerettantervnek teljesen megfelelően tagolódnak. A feladatok leginkább a biológia és földrajz tantárgyak alapozásának mérését szolgálják. A több évet felölelő kutatás 2022-es mérése választ ad arra a kérdésre, hogy a Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott tevékenységek nem pótolják a tantárgy hiányát, és a beintegrálás nem egyenlő a diszciplína tanításával. A mérés első szakasza 2288 gyermekkel zajlott teljes megyei lefedettségben, olyan 3. osztályos tanulókkal, akik 1.-től 4. osztályig (4 éven át) tanulnak környezetismeretet. A kutatás második szakasza 2023 tavaszán szintén 3. osztályos gyermekekkel történt, olyan tanulókkal, akik már csak 3-4. osztályban tanulnak környezetismeretet, azaz 2 éven át. A kutatásnak ebben a szakaszában 2606 gyermek töltötte ki a mérőlapot országosan. A mérés második részében a mérőlapok nagyrészt 10 éves gyermekek töltötték ki, nemeket tekintve nagyobb arányban fiúgyermekek, amíg a 2022-es mérésben fele-fele arányban töltötték ki a mérőlapot fiúk és lányok. Mindkét mérés során besoroltuk a tanulókat különböző képességcsoportokba, melyeket a pedagógusok adtak meg, vizsgáltuk a tanulási képességet, szociális háttérrel, nemeket és a tanulók életkorát. A kutatás második része választ ad arra a kérdésre, hogy az új Nemzeti Alaptanterv szerint tanuló gyermekek milyen tudásszinttel rendelkeznek. Ahogy feltételeztük is az eredmények rosszabbak lettek.

MOLNÁR BALÁZS

Miskolci Egyetem

GENERÁCIÓS JELLEMZŐK GYÓGYPEDAGÓGUS-JELÖLT HALLGATÓK MŰVÉSZETI TEVÉKENYSÉGEIBEN

*Kulcsszavak: Z generáció, művészeti tevékenységek,
gyógypedagógus-képzés*

A kohorszélményekre, különösen a digitális kohorszélményekre alapozott generációs elemzések napjainkban is népszerűek a társadalomtudományi diskurzusokban. A gazdasági elemzésektől kezdve az oktatáson keresztül a pszichológiáig számos területen alkalmazzák ezt a megközelítésmódot, bár a korlátai is egyértelműek, mivel sematizálja az emberi sokszínűséget. Referátumunkban mi is ezt a tudományos perspektívát alkalmazzuk, nem tévesztve szem elől érvényességi körét sem.

A generációs elemzésekben számos tulajdonságát feltárják a kutatók az egyes nemzedékeknek, azonban a művészetekhez való viszonyukat kevésbé elemzik. Ehhez a kisebb mértékben kutatott területhez járul hozzá a referátumunk, amelyben bemutatjuk egy 2024 tavaszán folytatott kérdőíves vizsgálat eredményeit. A vizsgálatban a Miskolci Egyetemen gyógypedagógia szakon tanuló hallgatókat (N=116) kérdeztük meg az alkotó- és befogadó művészeti tevékenységeikkel kapcsolatban. A vizsgálatban X, Y és Z generációs hallgatók egyaránt részt vettek, így az eredmények a középiskolás korosztály irányában is értelmezhetők.

A vizsgálatban 27 művészeti területen mértük fel a hallgatók alkotótevékenységeit, 17 területen pedig a befogadói aktivitásukat. Mindkét tevékenységcsoportban számos szignifikáns összefüggés volt kimutatható a generációhoz tartozással, amelyek döntő többsége – szemben az előzetes sejtésekkel – nem feltétlenül a digitális művészeti tevékenységekhez kötődik. Az eredmények alapján felrajzolható az egyes generációk művészetekhez való viszonya.

A pilot vizsgálat nagysága, nem reprezentatív összetétele miatt messzemenő következtetéseket nem vonhatunk le az eredményekből, azonban megalapozott hipotézisek felállítására már vállalkozhatunk, amelyet referátumunkban meg is teszünk – ezek az előzetes feltételezések kiindulópontot jelenthetnek egy nagymintás, még szélesebb generációs spektrumot lefedő kutatás számára is.

Dr. NAGY GYÖRGY
Tokaj-Hegyalja Egyetem

MI KELL A GYEREKNEK?

Kulcsszavak: óvoda-iskola átmenet, iskolakezdés,
természettudomány

Az óvoda-iskola átmenet fontosságát ahhoz hasonlíthatjuk, amikor a családból kikerül a gyerek és elkezd bölcsődébe vagy óvodába járni. Néhány napon vagy héten belül a kötetlen, szabad élet, mely mesével és játékkal volt átszőve, nagy önfegyelmet igénylő, „padhoz kötött” életmódra vált az iskolában. Az alkalmazott módszerek és munkaformák, a teljesítményorientált oktatás még szélesebbé teszik azt a szakadékot, mely az óvoda és az iskola között tátong. Az az óvodapedagógus, aki az iskolai viselkedési formákat, módszereket becsempészi az óvodai tevékenységekbe, túl szigorú, nem hagyja a gyereket gyerekként élni, az a tanító pedig, aki az óvodai viselkedési formákat, mesét, játékosságot viszi be az órájára, engedékeny – hangzik sokszor az ítélet, még mielőtt a „vallomást” hallanánk, vagyis megnéznénk, hogy a gyerek fejlődik-e ezáltal vagy sem, hasznára van-e mindez vagy nincs. Sajnos elfelejtettünk a gyerekek fejével gondolkodni és a gyerek szemével látni. A helyzetet súlyosbítja az a tény, hogy az 1. és 2. osztályban nincs kötelező környezetismeret oktatás, pedig ez a tantárgy lehetőséget adott arra, hogy 45 perc erejéig óvodai milliőt varázsoljunk az iskolába. A természettudományok alapozása megáll, a két év „kényszerpihenő” megtöri azt a környezet iránti érdeklődést, melyet az óvodában gondosan megalapoztak az óvodapedagógusok. A gyerekek jobb esetben láthatnak képeket és hallhatnak történeteket a természetes és mesterséges környezetükről, ha befér a tanmenet miatt amúgy is túlfeszített matematika- vagy magyarórába. Arra azonban végképp nincs idő, hogy a további érzékszervek is szerephez jussanak.

Előadásom célja olyan módszertani elemek bemutatása, melyek segíthetnek az átmenet leküzdésében a természettudományok területén, megmutatják, hogyan lehet önállóan ismeretet szerezni, azt feldolgozni és alkalmazni a gyerekek által. Az egyre szennyezettebb, pusztuló világunkban a nevelés és oktatás célja is meg kell, hogy változzon, a környezet leigázása helyett a fenntartása lehet az egyetlen cél, amihez még több ismeret szükséges a környezet elemeiről, azok kölcsönhatásáról.

Dr. PODLOVICS ÉVA
Tokaj-Hegyalja Egyetem

**TEACHING ETHICS IN THE PRIMARY CLASSROOM/
AZ ETIKA TÁRGY TANÍTÁSA AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN**

Kulcsszavak: Ethics, Faith and Moral Studies, Education in the Primary Classroom/etika, hit és erkölcsstan, általános iskolai oktatás

In my presentation, I am going to reveal some aspects of ethics/faith and moral education in primary schools with regard of the relevant Hungarian regulations. The relevant list of NAT (National Core Curriculum) defined in 2020 takes a stand along a number of values. Among the defined educational goals, we can find self-reflection, self-regulation, resilience, interpersonal skills, values (good and bad), active family and community participation, differences between generations, connection to national and European culture, knowledge based on acquaintance with legal systems, formation of personal opinion, social responsibility and commitment to a sustainable future. These topics try to cover the pedagogically, psychologically, philosophically/ethically current social questions of our everyday lives. In addition to the definiteness of previous topics, the freedom of teachers lies in their approach towards these topics. Philosophically/ethically, the goal may be to approach the questions in a problem-cantered way, in accordance with the children's age, both for the sake of personality development and the development of the children's thinking. This approach leads us to our other topic, Children's Philosophy. The latter field has American roots, and in Hungary it rose strongly after the regime change. Its popularity gave new impetus to the spread of philosophy, starting from a very young age, from primary school. The aim of this approach was to stimulate thinking. In my lecture, I would like to draw attention to these children's philosophical exercises, with the need of further application.

Előadásomban az általános iskolában megjelenő etika/hit- és erkölcsstan oktatás néhány szempontjára térek ki. A NAT 2020-ban meghatározott, vonatkozó leirata számos érték mentén foglal állást. Az oktatási célok között megtalálható az önismeret, önszabályozás, reziliencia, az interperszonális készségek, az értékek (jó és rossz), az aktív családi és közösségi részvétel, a generációk közötti különbségek, a nemzeti és európai kultúrához való kapcsolódás, a jogrendszerek ismeretén alapuló gondolkodás, a személyes véleményalkotás, a társadalmi felelősségvállalás és a fenntartható jövő iránti elköteleződés témaköre is. Előbbiek mindennapjaink pedagógiai, pszichológiai, filozófiai/etikailag aktuális társadalmi kérdéseit jelenítik meg. A pedagógusok szabadsága abban állhat, hogyan nyúlnak ezen témákhoz. Filozófiai/etikailag az lehet a cél, hogy a gyermekek életkorához igazodóan, problémacentrikusan közelítsük meg az órákon felmerülő kérdéseket, a személyiségfejlődés és a gondolkodás fejlesztése érdekében is. Ez – a gondolkodás fejlesztése – volt a célja az amerikai gyökerekkel rendelkező Gyermekfilozófiának is, melynek népszerűsége Magyarországon is lendületet adott a filozófia terjesztésének. Előadásomban ezen gyermekfilozófiai gyakorlatokra szeretném a figyelmet irányítani, a további alkalmazás igényével.

RUSLI NOR AMALINA
University of Debrecen

**A COMPARATIVE ANALYSIS OF TECHNICAL AND VOCATIONAL
EDUCATION AND TRAINING (TVET) FOR SPECIAL NEEDS
STUDENTS IN MALAYSIA AND HUNGARY**

*Keywords: special needs education, Technical and Vocational
Education and Training (TVET), comparative analysis*

This article aims to analyze the situation of Technical and Vocational Education and Training (TVET) for special needs students in two countries- Malaysia and Hungary. This analysis will further explain the history of TVET education and the situation of special needs in both countries, apart from studying the TVET policy for special needs students, the role of stakeholders and also the challenges of TVET education for special needs. A comprehensive review of the literature was carried out using scholarly databases, research papers, and policy documents. The resource priority was given to articles that focused on TVET programmes designed especially for students with special needs students. This made it possible to make sure that the literature review included the most recent findings and advancements in the industry. Literature reviews and case studies have highlighted the successful revolution of TVET education for special needs individuals in Malaysia and Hungary, but it still requires more efficient measures to help these special students. As a conclusion, TVET for special needs can be seen from the highlighted areas for improvement and provides insights into the current situation by synthesizing policy documents, research studies, and theoretical frameworks. Furthermore, this comprehensive review provides information for policymakers, teachers, government and researchers working towards creating an inclusive TVET system that caters to the diverse needs of special needs students.

SIMONYI SÁNDOR RAJMOND
Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

TERMÉSZETFÖLDRAJZI TUDÁS MÉRÉSE 9. OSZTÁLYBAN

Kulcsszavak: természetföldrajz, földrajzoktatás, tudásmérés

A 21. században a földrajzoktatás jelentősen megváltozott. Folyamatosan csökkennek az óraszámok, de a megtanítandó, lexikális tudást jelenleg még igényli az érettségi. Akciókutatásom során azt vizsgálom, hogyan fognak különböző típusú iskolákban (N:12) (állami gimnáziumok, magán-; gyakorló-; egyházi-; technikum) alkalmazkodni a változáshoz. Milyen módszereket választanak a földrajz szakos kollégák annak érdekében, hogy a tanulási folyamat a diákoknak és a tanároknak is élvezhető, s egyben eredményes is legyen. Emellett a diákok véleménye is érdekel, hogy mi az a módszer és munkaforma, ami számukra megfelelő lenne. Pályakezdő tanárként fontosnak tartom, hogy megismerjem az iskolákban folyó munka körülményeit és annak problémáit. Kutatási kérdéseim között szerepel például, hogyan változik a diákok lexikális és gyakorlati tudásának szintje. Mi lesz a cél: a lexikális tudás átadása és a tankönyv befejezése év végére vagy az élményalapú oktatás? Monoton frontális előadással lesz kivitelezhető a tanítás vagy lesz lehetőség a változatos módszerek alkalmazására, amelyekhez különböző készségfejlesztések is társulhatnak? A tesztet összesen 293 tanuló töltötte ki 12 iskolából. A felmérőlap többféle tudásszintű feladatot tartalmazott, amely érintette a földrajz tantárgy főbb kerettantervi témaköreit. A dolgozatok értékelése során megállapítható, hogy azon feladatok megoldása volt a legnehezebb a diákok számára, amelyek már magasabb reprodukciós vagy alkalmazási tudásszintet igényeltek, pl. ábraelemzés – kiegészítés. Az iskolánkénti százalékos megoszlásokat tekintve a legjobb kitöltési eredmény 47,53% volt, a legrosszabb 23,43%. Feladatok megoszlásában a diákok a légkör témakörben a ráismerés tudásszintnek megfelelő részfeladatban teljesítettek a legjobban, amelyet a kitöltők 73,04% teljesített helyesen, míg a legrosszabbul sikerült feladatot 1,37 % válaszolta meg helyesen. Az utóbbi a légkör témakörre épülő feleletalkotó, nyitottvégű, rövid válaszú feladat volt. Az akciókutatás második diagnosztikus tesztjének kitöltésére májusban-júniusban kerül sor, amellyel a tanulók teljes természetföldrajzi tudásának felmérése megtörténik. Ezek után sor kerül az SPSS által egy statisztikai összefüggés elemzésére is a tanulók – szülők végzettsége, tanulók neme, alkalmazott feladattípusok – között. Akciókutatásom során fontosnak tartom a kvantitatív és kvalitatív módszerek alkalmazását, így a módszertani trianguláció teljesülését. Alkalmazom az interjú, kérdőív, megfigyelés módszerét is.

SZABÓ ANITA

Károli Gáspár Református Egyetem

**MILYEN MÉRTÉKBEN FELADATUNK, VAGY FELADATUNK-E
AZ INTEGRÁCIÓ SORÁN A SZÜLŐK TÁMOGATÁSA
AZ INTÉZMÉNYES NEVELÉSBEN?**

Kulcsszavak: integráció, integrált oktatás, szülők támogatása

Az intézményes keretek között nagyszámban találkozhatunk olyan gyermekekkel, akiket valamilyen szempont mentén integrálni szükséges. Alapvetően azt gondolom, hogy minden gyermek igényel egyéni bánásmódot, de azon gyermekeknek, akik a neurotipikustól eltérő fejlődést mutatnak, valamilyen téren még nagyobb megsegítésre van szükségük. A megsegítés szempontjából viszont nekünk, pedagógusoknak nem elegendő a gyermekek támogatása, mivel ilyen helyzetek esetén a szülőknek is nagyon fontos segítséget nyújtunk. Sok esetben tehetetlenül állnak a helyzetek előtt, nem tudják, miként tudnák támogatni, megsegíteni a saját gyermeküket, vagy egyáltalán elfogadni az adott helyzetet. Ebben viszont mi pedagógusok sok szempontból tudunk a szülők segítségére lenni, hiszen ha átfogó ismeretekkel rendelkezünk ezen a téren, akkor képesek leszünk hatékonyan megsegíteni ebben a gyermekeket és szüleiket egyaránt. Azt is fontos szem előtt tartani, hogy ha egyéni bánásmódot igénylő gyermek jár a csoportunkba/osztályunkba, akkor nem csak az adott gyermek és szülei igényelnek segítséget, hanem a többiek is, hiszen az egymás elfogadását is tanulni kell a gyermekeknek. A szülőket pedig gyakran aggodalommal tölti el, ha „problémás” gyermek jár az ő gyermekükkel egy közösségbe. Ezen nehézségek oldására kezdtem el foglalkozni azzal, hogy miként lehetne hatékonyan támogatni a szülőket, és miért is feladatunk ez nekünk. A fent említett szempontok miatt is kezdtem el azon irányban vizsgálódni, hogy a különböző egyetemeken milyen arányban jelenik meg a hallgatók oktatása az integráció témában. Fontosnak tartom, hogy a tanulmányokat követően a hivatásukat végző pedagógusok ebből az irányból is jól felkészülten, megfelelő alapokkal érkezhessenek a különböző nevelési-oktatási intézményekbe.

Dr. SZŐKE-MILINTE ENIKŐ
Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

INFORMÁCIÓS MŰVELTSÉG AZ ISKOLÁBAN

Kulcsszavak: információs műveltség, információs társadalom, digitális állampolgár

Az információs társadalom információintenzív világában az információsan művelt állampolgár nevelése felértékelődik. Az információsan művelt állampolgár a digitális állampolgárság készségeinek gyakorlása által részt vesz a szociális és közügyekben, gyakorolja azokat az állampolgári szerepeket, amelyek az információs tevékenységgel összefüggésben meghatározzák mindennapi munka- és szabadidős tevékenységét. Az információsan művelt állampolgárság az információval és a médiával való interakció megértését, gyakorlását, az információs viselkedés következményeinek a tudatos vállalását jelenti (Materska, 2014). Az információs műveltség tükrözi azokat a fejleményeket is, amelyeken a változatos információs környezetek a digitalizáció segítségével keresztülmentek (Koltay, Špiranec és Karvalics, 2016). A pedagógia számára kutatási probléma annak megválaszolása, hogy miként valósítható meg az információs műveltséggel, aktív digitális állampolgársággal, a tudatos információs tevékenységgel rendelkező állampolgárok nevelése. Alapproblémaként körvonalázódik annak feltárása, hogy tantárgyspecifikus vagy általános műveltség része-e az információs műveltség, továbbá megoldható-e az információs műveltség alakítása készségszintű fejlesztéssel? Kérdés az is, hogy a szabályozó dokumentumokban (NAT) és az iskolai gyakorlatban miként jelenik meg az információs műveltség fejlesztése, továbbá az, hogy a pedagógusképzésben hogyan van jelen az információs műveltség fejlesztése? Az előadás ezekre a kérdésekre kíván választ adni.

Koltay, T. & Špiranec, S. & Karvalics, Z. L. (2016). *Research 2.0 and the future of information literacy*. Chandos Publishing.

https://www.researchgate.net/publication/279186313_Research_20_and_the_Future_of_Information_Literacy

Materska, K. (2014). Information heuristics of information literate people. In. *European Conference on Information Literacy*. 59-69. Springer. Cham.

TAJTI EMMA – Dr. habil. HANÁK ZSUZSANNA

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

**CREATING A MORE INCLUSIVE APPROACH IN KINDERGARTEN
USING FABLE-BASED PEDAGOGY**

Keywords: Inclusion, Special Need Education, Sensitization

The goal of this research is to take a look at the work of kindergarten and school social workers regarding their possibilities on positively influencing the approach to inclusion using the methods of fable-based pedagogy. During my studies I spent an Erasmus semester in Denmark where I studied multicultural pedagogy. During my practice, I partook in the life of a German minority school where I met fable-based pedagogy. Due to that multilingual environment, I responded to those characteristics of communication skills and methods regarding the fables. This current research is based on this German and English based environment, and is being developed further to fit the Hungarian circumstances, where the focus is not on language, but special needs and inclusive education. In today's globalized society we have the opportunity to get in touch with all sorts of cultures, languages, other people's lives and experiences from around the world just by using a „click”. Working with these differences could cause difficulties, but only if we cannot fully understand how we are different and how we can overcome them and unite in a way which is beneficial for everyone. The used method is designed for the oldest children in kindergarten. When talking about sensitization, it is important that these programmes are started at an early age e. g. in kindergarten, because due to their sensitive period in their psychological development, they are more open and welcoming towards the world. The program is based on a fable, which is performed by the kindergarten teacher. During the fable there are tasks in which the children can partake. These tasks are designed that the children have to use their sensory organs. They can experience what it is like not to be able to see, hear, walk, so they grasp what it is like being disabled. My research lasted for three days: on the first day there was an interview with the children, on the second day the fable, on the third tasks and another interview. After the fable we talked about what they had experienced. The two similar interviews revealed the children's changing tendencies regarding disabilities and differences in physical appearance. The results showed a positive change towards a more welcoming and curious approach – a possible ground stone to develop a more accepting attitude that lasts in their school years and adult lives.

Dr. TAKÁCS TAMARA
Nyíregyházi Egyetem

ÓVODAPEDAGÓGUSOK SZAKMAI ELKÖTELEZŐDÉSE A BAPTISTA SZERETETSZOLGÁLAT CSICSERGŐ ÓVODÁJÁBAN

Kulcsszavak: óvodapedagógia, szakmai elkötelezettség, hátrányos helyzet

Napjainkban egyre fontosabb kérdéssé válik a társadalmi felzárkóztatás és a kirekesztődés problematikája. A társadalmi kirekesztődés fogalmában a folyamaton van a hangsúly, azon a folyamaton, melyben bizonyos hátrányok, kockázati tényezők megakadályozzák az egyén sikeres felzárkózását. Az egyik ilyen faktor a területi egyenlőtlenségekből fakad. A 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet rendelkezik a járások besorolásáról. A komplex mutató alapján sorba rendezik a járásokat, azok a járások lesznek a kedvezményezett járások, melyek komplex mutatója az országos átlag alatt van. A legalacsonyabb komplex mutatóval rendelkező járások között két kategória különíthető el: a fejlesztendő járások, ahol az ország kumulált lakónépességének 15%-a él és a komplex programmal fejlesztendő járások, ahol a fenti népesség 10%-a található. Az Ibrányi járás ez utóbbi kategóriába sorolható, a komplex mutató értéke 28,12, ezzel az Ibrányi járás a 21. a rangsorban, azaz a majd 200 járás alsó tizede fölött helyezkedik el. Ezért a kutatás helyszínén, Ibrányban jelentős mértékűnek mondható a társadalmi kirekesztődés kockázata. A felzárkóztatásban kulcsszerepet játszanak a hátrányos helyzetű térségekben működő óvodák. Fontos kérdést vet fel, hogy mi motiválja ezekben a térségekben a pedagógusokat, a gyerekekkel foglalkozó szakembereket. Mi tartja őket a pályán és hogyan képesek motiválni a gyerekeket? A kutatás során a Baptista Szeretetszolgálat Csicsergő Óvodájában 9 dolgozóval készült interjú adatfelvétel, köztük az óvoda vezetőjével, öt óvodapedagógussal és három dajka munkakörben foglalkoztatott dolgozóval. Az óvodában három csoportba – a kis-, a középső és a nagycsoportba – összesen 64 gyermek jár. Az adatfelvétellel 2024 márciusában került sor. A vizsgálat által visszajelzést kaphatunk arról, hogyan érzik magukat a szakemberek egy – a területi elhelyezkedése miatt – elsősorban hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket integráló óvodában, továbbá az óvodai nevelés szerepéről a hátrányok leküzdése terén, mely tanulsággul szolgálhat a leendő óvodapedagógusok képzésében.

THÜR ANTAL

**Eszterházy Károly Catholic University Doctoral School of
Education Science**

**THE RELATIONSHIP BETWEEN PHYSICAL PARAMETERS AND
ACADEMIC PERFORMANCE**

*Keywords: high level physical activity results academic success,
primary school, sole research*

The examination of sixth and eighth grade students has a special role in Hungary. There are several parameters high schools measure. The question arose whether there was correlation between academic indicators and physical parameters. The Hungarian Olympic Committee (MOB) has a special school sport program that was founded to give a chance to sport and learn on a high level in a the same institution. We hypothesize that increased development of movement and physical education will effect not just physical parameters, but cognitive abilities, and academic performance too as evidenced by numerous studies in the international literature (Chaddock-Heyman et al. 2014; Cornejo et al. 2017; Norris et al. 2019). We compared the achievement of children in general curriculum groups to sports school program groups. Our metrics were the tests of math and comprehension scores with Raven's intelligence quotient, which we contrasted with physical parameters. In our physical monitoring, we used sprint tests, YoYo Intermittent Recovery test, and 505 agility tests and contrasted them with academic metrics. Our hypothesis was confirmed that students studying in sports classes performed better both in terms of physical indicators and in terms of subject and intelligence level measurements. Based on the statistically supported results of our study, we can say that physical parameters show a correlation with academic performance in relation to their level of mathematics and intelligence, which presupposes the special effect of movement and physical education. Our result is identical with a research from Switzerland, which found correlation between maths and foreign language test results and grades, and different physical parameters, however, no evidence has been found in comprehension. What they explained are by subjective evaluation (Yangüez et al., 2021).

Dr. TOMA KORNÉLIA
Tokaj-Hegyalja Egyetem

A ZEMPLÉNI TÉRSÉG MESEKINCSE

Kulcsszavak: mesegyűjtés, szövegkiadások, egyéniségvizsgáló mesekutatás módszer, mesemondó, identitás

Az egykori Zemplén megye és környéke rendkívül gazdag elevenen élő népköltészetű hagyományokban. Ennek ellenére a szövegközlés csak a 20. század harmincas éveitől indult meg intenzíven. A bőséges népköltészetű anyagot gyűjteményes kötetek; pályamunkák; egy vagy néhány szöveget tartalmazó közlések tartalmazzák. Néhány évtized elteltével, az 1970-es/1980-as években a gyűjtők (pl. Nagy Géza, Dobos Ilona) már arra a veszélyre hívták fel a figyelmet, hogy utánpótlás nélkül hunynak el a legjobb mesemondók, és a meseanyag egyre pusztul vagy átvándorol a cigánysághoz, a hagyományos mesemondás keretei pedig végérvényesen felbomlottak.

A vészharang megkorgatása után a 2000-es évek fordulópontot jelentettek. Megszaporodtak a közösségi alkalmak, amelyeken élőlészavas mesemondás hangzott el, és amit kutatni kezdtek. Az autentikus, élőlészóval, szabadon elmondott mesélés visszatanítására (revival vagy professzionális mesemondók) 2007 óta hatvanórás, akkreditált népmesetanfolyamot hirdet a Hagyományok Háza.

A helyi meséknek szerepük van az identitás kialakításában. Erre jó példa, hogy Sátoraljaújhelyben, a Hétszínvirág Óvodában a város szülötte, Szathmáry-Király Ágnes meséit mondják a gyerekeknek. A Mesekastély nyelvi műhelyben pedig a tehetséggondozásban részesített nagycsoportos óvodások élményszerző séta keretében bejárják a mesék helyszíneit, épületeit és megismerkednek a szereplőkkel is. A mese dramatizált változatát 2021-ben be is mutatták a városi Gyermeknapon. A dramatizálásnak egyébként régre visszanyúló hagyománya van a térségben: például a Lenorét a gyerekek maskarába öltözve, dramatikus formában el is játszották Bodrogkeresztúron.

Előadásomban szó lesz a zempléni térség meséit tartalmazó kiadványokról, az egyéniségvizsgáló mesekutatás módszerről, és az alkotó (pl. Fedics Mihály) vagy reprodukáló típusú (pl. Lacza Mihály) mesemondókról. Célom, hogy népszerűsítsem a térség meséit, hogy felhívjam a pedagógusok figyelmét a térségi mesék megismerésére, és az Alfageneráció számára történő továbbadására.

Dr. TÓTH ZOLTÁN
Debreceni Egyetem

**KISISKOLÁSOK TUDOMÁNNYAL, ENERGIAFORRÁSOKKAL
ÉS EGÉSZSÉGGEL KAPCSOLATOS TUDÁSSZERKEZETÉNEK
VIZSGÁLATA SZÓASSZOCIÁCIÓVAL**

Kulcsszavak: kognitív struktúra, szóasszociáció, tudásszerkezet vizsgálata

Az 1-4. osztályos tanulók kognitív struktúráját vizsgáltuk szóasszociáció segítségével három témakörben (tudomány, energiaforrások, egészség), témakörönként hat-hat kulcsszóval (hívó szóval). A hívó szavakhoz adott közös asszociációk alapján kiszámítottuk a hívó szópárok kapcsolati együtthatóját. Ennek segítségével rajzoltuk meg az egyes tanulócsoportokra jellemző kognitív struktúrát, a fogalmi hálózatot. Megállapítottuk, hogy a szóasszociációs teszt verbális változata alkalmas a kisiskolások kognitív struktúrájának vizsgálatára. A szóasszociációs tesztek segítségével sikerült kimutatnunk, hogy a tanulócsoportok fogalmi hálózatában a kapcsolatok száma és erőssége a tanulók évfolyamának és a témával kapcsolatos mindennapi tapasztalatainak a növekedésével nő.

TÓTHNÉ Dr. KOSZTIN BEÁTA
Debreceni Református Hittudományi Egyetem

A KERTPEDAGÓGIA LEHETSÉGES SZEREPE A NEVELÉSBEN ÉS AZ OKTATÁSBAN

Kulcsszavak: iskolakertek, élménypedagógia, jó gyakorlatok

Érzékelhető, hogy a nagyvárosi ember életvitelét, életterét illetően a természettől távol kerül, így a felnövekvő nemzedék környezeti attitűdje is változóban, ami a környezettudatos magatartásuk kialakulását is veszélyeztetheti. Ezzel párhuzamosan a tapasztalaton alapuló tanulás modellje hosszú évtizedek óta keresi helyét a közoktatásban. Az elmúlt évtizedekben világszerte egyre népszerűbbé váló STEM (science, technology, engineering, mathematics) oktatás is arra próbál bizonyítékot adni, hogy a világ egységes és nem tantárgyakra osztott. Tehát a problémamegoldás fejlesztése és a gyakorlati ismeretek elsajátítása meghatározó részét is képezheti nem csak a természettudományos oktatásnak. Ezért az agyra-szív-re-kézre ható élménypedagógiai módszerek megvalósulásának fontos szabadterei színterei lehetnek a funkciójukban megváltozó iskolakertek. A napjainkban növekvő népszerűségnek örvendő iskolakertek, tankertek lehetőséget biztosítanak a szabadban, természeti környezetben történő tanulás megtapasztalására kicsiknek és nagyoknak egyaránt. Ezért érdemes a már meglévő vagy alapítás előtt álló kertekre sokféle céllal és feladattal is gondolni. Az előadás célja az élménypedagógia elméleti hátterének ismertetésén túl, olyan gyakorlatban alkalmazható módszerek és jó gyakorlatok bemutatása is, amelyek akár belvárosi intézmények számára is elérhető lehetőségeket kínálnak.

VINCZE ZSÓFIA
Debreceni Egyetem

KISEBBSÉGI NYELVI JOGOK ÉS AZ ERDÉLYI FIATALOK ATTITÚDJEI

Kulcsszavak: kisebbség, többségi tannyelv, vallásosság, nyelvpolitika

A kisebbségi tanulók vizsgálatakor szem előtt kell tartani a különböző kisebbségi csoportok létrejöttének okát. A kisebbségi csoportokat önkéntes és nem önkéntes típusba sorolhatjuk (Ogbu, 1998; Pallay, 2020). A történelmi, politikai okokból kisebbségi helyzetbe került csoportok oktatásának kutatása az utóbbi évtizedekben látványosan fejlődik (Linnemann, 2020). A nemzeti kisebbségek oktatási helyzete is változásokon ment keresztül, hol pozitív, hol negatív irányokban (Skutnabb-Kangas, 2017). Amennyiben a többségtől eltérő vallási-felekezeti dominancia jellemző a kisebbségi csoportban, az identitásuk fontos eleme a vallásosság (Csáji, 2023). Az erdélyi magyarság jó példa erre: vallásosságuk mellett a nyelvüket is megőrizték a kisebbséggé válás ellenére. A kisebbségek oktatási eredményei is gyakran kutatás tárgyát képezik, de a tannyelvválasztás okai, következményei és összefüggései bizonyos tényezőkkel még tisztázatlanok az autochtón kisebbségi csoportokban. Romániai magyar fiatalok adatait vizsgálva arra a kérdésre keresünk választ, hogyan függ össze a tannyelvválasztás a szociodemográfiai helyzettel, a magyarságérzettel, a vallásossággal és a román nyelv ismeretével. Előadásunkban a Magyar Ifjúság Kutatás 2016-os eredményeit vesszük górcső alá: 2000 erdélyi, 15-29 éves adatközlő válaszait vizsgáljuk meg. Az eredmények azt mutatják, hogy az alacsony szociodemográfiai háttér inkább román tannyelvű intézménybe irányítja a fiatalokat, és a vallásosság kevésbé meghatározó ezen csoport köreiben. Bár a válaszadók dominánsan magyarnak vallják magukat, a tannyelv és az otthon beszélt nyelv is többségében magyar, megfigyelhető, hogy a gyermekkorban román nyelven kommunikálók között felülreprezentált a román tannyelvű felsőoktatási intézményt választók aránya. Kutatásunk fényt derít az erdélyi magyar fiatalok magatartására a román-magyar tannyelvválasztási kérdésben, és új perspektívát nyújt az erdélyi ifjúság tanulmányi magatartásának megértésére.

TOKAJ-HEGYALJA
EGYETEM

